

Feladatgyűjtemény magyar nyelvtanból

leendő 7. osztályosoknak

1. feladatlap

1. Csoportosítsd az alábbi szavakat szófajuk szerint! (van olyan, ami több szófajba is besorolható)

1. engem, 2. mert, 3. írás, 4. szám, 5. alatt, 6. mindig, 7. ír, 8. gereblyézgetett, 9. erdő, 10. korán, 11. hej, 12. cseperedő, 13. néznem, 14. fekvé, 15. hanyatt

ige	
főnévi igenév	
melléknévi igenév	
határozói igenév	
főnév	
melléknév	
számnév	
névmás	
határozószó	
névelő	
névutó	
kötőszó	
igekötő	
segédige	
módosítószó	
indulatszó	

Hangalak és jelentés szempontjából hogyan nevezzük azokat a szavakat, amelyeket több csoportba is besoroltál? _____

2. Alakítsd át az igéket a feltételeknek megfelelően!

néz: → (múlt idő, feltételes mód, T/1., határozott ragozás) _____

szánt → (jelen idő, felszólító mód, E/2., határozott ragozás) _____

szeret → (jövő idő, kijelentő mód, E/1., általános ragozás) _____

látogathat → (jelen idő, feltételes mód, T/2., általános ragozás) _____

edz → (jelen idő, felszólító mód, T/2., határozott ragozás) _____

3. Karikázd be az igenevek előtt álló betűket!

I) nézne, B) néznem, O) kendő, A) mérendő, R) futva, K) durva, L) zokni,

A) nézvé, D) teríteni, E) olló, F) kereset, L) keresett, E) méret, D) szokás,

A) tudni, L) kalucsni, M) teve, V) tevén, Y) tévén

Olvasd össze a bekarikázott betűket! _____

Mit kaptál megfejtésül? _____

4. *Határozószók oda-vissza. Az alábbi négyzetben határozószókat találsz. Elhelyezkedhetnek vízszintesen balról jobbra, jobbról balra, függőlegesen fentről lefelé, vagy lentől felfelé. Tíz határozószó van az ábrában. Melyik tíz?*

r	ö	g	t	ö	n	m	e	t	a
a	h	o	s	i	o	v	n	e	t
s	d	b	é	k	h	a	m	a	r
t	a	r	l	e	t	t	e	z	á
t	i	d	l	a	t	o	s	e	j
a	m	r	ö	j	o	c	s	i	d
y	n	e	t	v	e	a	z	k	n
n	m	o	s	t	f	s	e	t	i
a	r	g	ü	e	z	l	n	o	m
h	ü	l	ü	d	e	y	g	e	p

5. *Írd le helyesen az alábbi tulajdonneveket!*

KELETIPÁLYAUDVARBUDAVÁRIPALOTAMAGYARNEMZETIGALÉRI
ABÉKESZÁLLODAORSZÁGOSTAKARÉKPÉNZTÁRADYENDREÁLTAL
ÁNOSISKOLAÉSÓVODALISZTFERENCREPÜLŐTÉRCORVINMOZIDUN
APLAZAORSZÁGHÁZ

A tulajdonnevek melyik csoportjába tartoznak a fenti szavak? _____

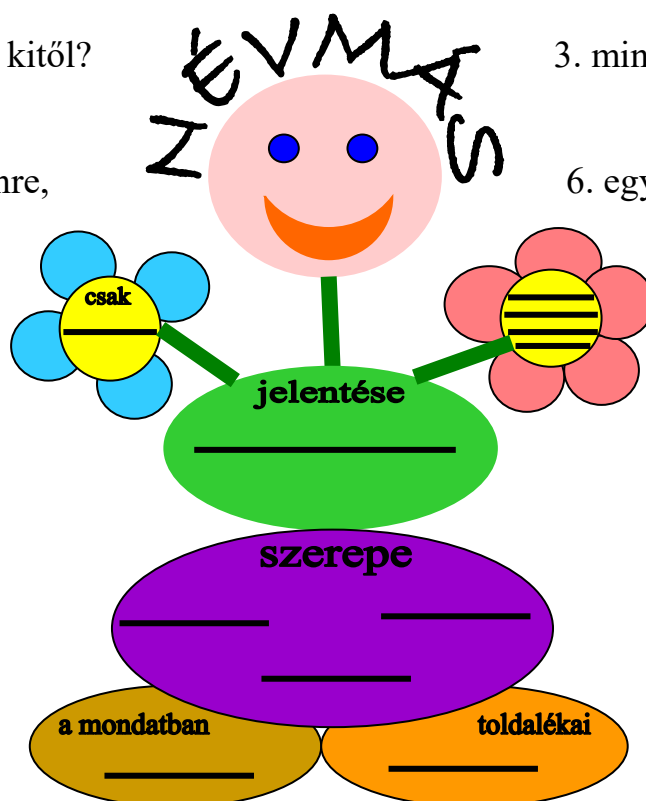
6. Keresd a névmásokat! Az alábbi ábrának azt a négyzetét színezd be, amelyben névmás van!

felett	vagy	tiétekhez	század	hanyatt
messze	egymásnak	majd	rólad	ide
akárhányra	sem	rá	csak	bármilyet
valamennyi	talán	ugyanis	magokat	mindarról
magadnak	kiétől	abban	ilyenné	övéihez
amekkora	fedélzet	reménytelen	körön	semmilyen
valamilyenek	soha	talán	komolyan	neked
afféle	tanoncokat	átlósan	lányira	kiket

Milyen formát kaptál a színezés után? _____

7. Egészítsd ki az ábrát! Írd be az a névmások számát a megfelelő „szirmokba”!

1. rajtunk, 2. kitől? 3. mindenben, 4. magunknak,
 5. valamilyenre, 6. egymásról, 7. mieinktől,
 8. akikre 9. olyanná

8. Keresd meg a feltételeknek megfelelő szavakat a szövegben!

A burána meg szokta azt mondani maga, hogy ő kicsoda.

Az egész ég egyetlen felhővé alakult, mely jött sebesen gomolyogva, alatta sötétkéknek látszott már az egész róna, s e fekete ég, e sötétkék föld között jött táncolva, keringve egy rettenetes, fehér kísértet, a hőtölcser, a jégmezők tüneménye, melynek talapja lenn a földön, feje fenn a felhők között! Az északi "szélmenyasszony", ki homok helyett hóbul emel oszlopot ég és föld között, s ez örült keringő oszlop ádáz rohammal nyargal végig a síkon, lerombolva, összetépve, zúzva mindent, mit útjában talál: erdőt, házat, embert, vadállatot.

Ez a burána.

Mély hangrendű visszaható névmás: _____

Mély hangrendű mutató névmás tárgyraggal: _____

Vegyes hangrendű főnévi igenév: _____

Magas hangrendű személyes névmás: _____

Mély hangrendű határozói igenév: _____

Magas hangrendű névutó: _____

Mi a burána? _____

Honnan való a szöveg? _____

9. Lásd el –val, -vel toldalékkal a következő szavakat!

Madách _____

Kossuth _____

Széll _____

sakk _____

Mariann _____

cm _____

méh _____

potroh _____

Semmelweis _____

Félix _____

dl _____

% _____

toll _____

Shakespeare _____

Pais _____

gally _____

Móricz _____

Eördögh _____

10. Keresd meg és javítsd ki a helyesírási hibákat az alábbi szövegben!

Merre van a felvilág ajtaja most?

Amíg barátját kereste, egészen elveszté tájékozását, s most nem látott maga fölöt mást, mint egy kiterlyesztett, átlátszó zöld tetőt: a halál égboltozatát. Egy gondolata támadt: ellökte magát a jégtől. Nem volt szabad engednie, hogy a jég magához szívja testét egész hosszában, mert akkor vége van. Vissza merült a víz méjébe.

És akkor lélekzetét kibocsátá.

Gondolta: a buborék keresni fogja, hol jussonki a víz alól, s utat mutat neki a nyílás felé, hol kiszabadulni törekszik.

A buborékok mint fehér üveglabdácskák száltak fölfelé. Egy sem talált ki a jég alól; mind valamenyi odatapadt a jégmennyezethez.

2. feladatlap

1. Három-három szó szófaja szerint egy csoportba tartozik az alábbiak közül. Egy kimarad. Melyik? Az milyen szófaji csoportba tartozik?

apró fel futva Siemens mögött szét
Kandó tárolandó között sietvén le kerítendő
tudván kérendő után Mercedes

A kimaradó szó: _____ szófaja: _____

2. Állítsd abc-rendbe a földrajzi felfedezők nevét! (Írd a nevük elé a sorrendben elfoglalt helyük számát!)

___ Stein Aurél ___ Teleki Sámuel ___ Vámbéry Ármin ___ Zichy Jenő
___ Duka Tivadar ___ Kőrösi Csoma Sándor ___ Sass Flóra ___ Hopp
Ferenc ___ Jelky András ___ Kittenberger Kálmán ___ Stein Aurél
___ Almásy László ___ Berzenczey László ___ Déchy Mór

3. Alakítsd át a szavakat a feltételeknek megfelelően!

szánt → tárgyragos főnév: _____

arat → E/2. főnévi igenév: _____

boronál → tárgyragos, többes számú folyamatos melléknévi igenév: _____

nemes → felszólító módú, T/2., tárgyas ragozású ige: _____

olt → határozóragos, többes számú köznév: _____

4. Melyik milyen „j”? Egészítsd ki!

konko ____, pende ____, roko ____, a, bó ____, a, pó ____, a, apró ____, a, la ____, tor ____, a,
meredé ____, bá ____, tara ____, para ____, tala ____, tava ____, siko ____, seké ____,
szó ____, a, tar ____, a, sar ____, a, ké ____, é ____, mé ____, fo ____, ék, cseve ____,
cserme ____, zsiva ____, szila ____, ka ____, la, tuta ____, dere ____, e, viszá ____, muszá ____,

5. Kösd össze a szólásokat a jelentésükkel!

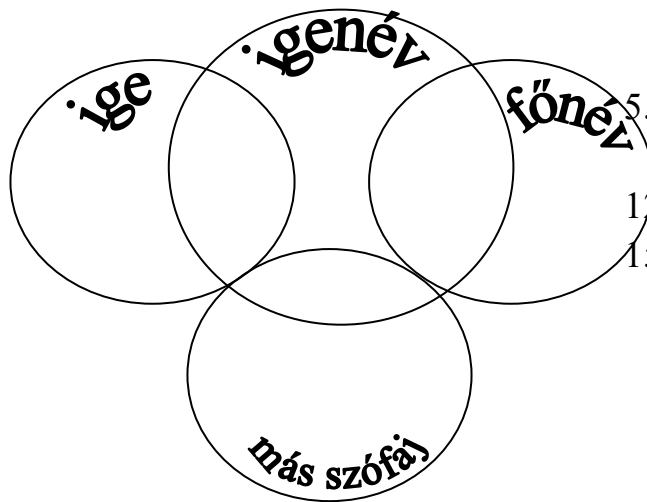
Kenyértörésre viszi a dolgot	legyen előrelátó
Egy kenyéren élnek	megadtad-e a kellő tiszteletet
Megosztották a kenyeret	végső döntésre készül
Megette a kenyere javát	együtt élnek
Kenyérrel eszi a cipót	nem kerül költségbe
Ki vízen jár, vigyen magával kenyeret is	amit kölcsönkértél, add vissza
Kölcsönkenyér visszajár	elváltak
A maga kenyeren van	önálló
Madárlátta kenyér	együgyű
Tettél-e a sajthoz kenyeret?	idős, koros
Nem kér kenyeret	útról visszahozott kenyér

6. Keresd a határozószókat! Az alábbi ábrának azt a négyzetét színezd be, amelyben határozószó van!

ütve	távol	rögvest	hanyatt	nézeget
össze	mindjárt	nem	talán	kicsit
nyitva	tüstént	le	mögött	hason
ferde	üstöllést	kettőkor	helyben	talpon
fölött	véletlenül	hajadonfőtt	mezítláb	át
és	csendben	gyorsan	gyalog	engem
hozzád	mérce	útra	tavaly	távolság
tartván	ritkán	alig	régen	mélyben

Milyen formát kaptál a színezés után? _____

7. Helyezd el az ábrában az alábbi szavakat!

1. terítő, 2. néznie, 3. látás, 4. néző,
5. kér, 6. merész, 7. nézett, 8. írva,
9. épített, 10. kérendő, 11. keringő,
12. félvén, 13. csak, 14. rajzolgat,
15. tapasztalni

8. Keresd meg a feltételeknek megfelelő szavakat a szövegben!

„A következő pillanatban az oroszlán már mellettem termett, és mancsával a combomra csapott, ami azonnal a földre döntött. Fektemben puskámat az oroszlán szájába szorítottam, így próbáltam távol tartani magamtól. Ezekre a válságos pillanatokra később nem tudtam pontosan visszaemlékezni, csak azt tudom, hogy az állat érdes nyelve jobb kezem ügyébe került. Nagyot rántottam rajta, mire az erősen sebzett állat egy pillanatra visszahőkölt, a fegyver pedig a jobb kezemben maradt. Hirtelen beleismételtem egy másik tőltényt, és az oroszlán felé sütöttem. A lövés a koponyán keresztül hatolva az állat azonnali halálát okozta.” (Kittenberger Kálmán)

mély hangrendű, határozóragos visszaható névmás: _____

határozóragos, mély hangrendű (idő)határozószó: _____

középfokú, magas hangrendű (idő)határozószó: _____

magas hangrendű névutó: _____

vegyes hangrendű igekötős főnévi igenév: _____

9. Válaszd ki az alábbi földrajzi nevek helyes írásmódját! Tippetet a táblázat utolsó oszlopába írd! (Van, ahol több megoldás is jó!)

a	b	c	tipp
Atlanti óceán	Atlanti-óceán	Atlanti-Óceán	
Észak Európa	Észak-európa	Észak-Európa	
Bükk hegység	Bükk-hegység	Bükk-Hegység	
Mátra hegység	Mátra-hegység	Mátra-Hegység	
Hüvös völgy	Hüvös-völgy	Hüvösvölgy	
Margit sziget	Margit-sziget	Margitsziget	
Tisza tó	Tisza-tó	Tisza-Tó	
Pest megye	Pest-megye	Pest Megye	
Fertő tó	Fertő-tó	Fertőtó	
Dinári hegység	Dinári-hegység	Dinárihegység	

10. Keresd meg és javítsd ki a helyesírási hibákat az alábbi szövegben!

Jelky András 1760-ban Cejlonra utazott a kötelékével, egy favágó út során azonban kannibál benszülöttek fogságába esett, akiknek főnöke bálványuk tiszteletére akarta őt feláldozni. A szabólegényt sokaccor mentette meg jó szerencséje, a törzsfőnök lánya ugyanis szabadon engedte őt, ezután a lány és két benszülött társaságában Jelky több mint egy évet töltött egy trópusi szigeten. Öt napal szabadítója halála után egy holland hajó találta meg a három szökevényt, az utazót és a két benszülöttet batávia városába vitte, ahol – hét év után – a sziget kormányzójává kinevezett Parra nagy mekbecsüléssel fogadta visszatérő egykori szabóját.

3. feladatlap

1. Javítsd ki az alábbi mondatokban a helytelenül használt szavakat!

A gyerekek aprója a nagyobbakkal együtt gyalogolt. _____

Elől futott, kezében a zászlaja. _____

A tanulók kevésbé ismerték fel a hibát a szövegben. _____

Úgy döntött, karéjt süt ebédre. _____

A szomszédunk estéje holnap lesz. _____

Felsorakoztunk a csapat zászlója alatt. _____

A pénztárcában sok volt az apraja. _____

Sok fagyit evett, ezért kevésbé lett a pénze. _____

Egy karaj kenyeret evett vacsorára. _____

A mai nap estélye nem ígérkezik érdekesnek. _____

Hangalak és jelentés szempontjából melyik csoportba tartoznak ezek a szavak?

2. Keresd a névutókat! Az alábbi ábrának azt a négyzetét színezd be, amelyben névutó van!

mögött	írott	nézett	ott	alatt
mellett	föle	tüstént	előtt	között
körül	alant	szerint	egykor	keresztül
óta	néha	alattomban	soha	közben
múlva	némileg	egyedül	távol	együtt
által	csak	korán	helyre	útján
miatt	hirtelen	át	egyre	révén
vége	magunkba	rajta	föl	gyanánt

Milyen formát kaptál a színezés után? _____

4. Kösd össze a szólásokat a jelentésükkel!

Kő kövön nem marad	Mindent megtesz, hogy elérje a célját
Kőbe vés	Teljesen elpusztul
Kő van a szíve helyén	Mozdulni sem tud az ijedtségtől
Olyan kemény, mint a kő	Szívtelen, könyörtelen ember
Nagy kő esett le a szívéről	Ugyanabban mesterkedik
Minden követ megmozgat	Hatalmas gondtól szabadul meg
Kővé dermed	ütődött, buta
Egy követ fúj valakivel	Rendben, beleegyezem!
Üsse kő!	Nagyon kemény
Kőbölcsőben ringatták	jelentős eseményt megörökít

5. Írd be a táblázat megfelelő helyére a névmások számát!

1. enyéim, 2. mindenkire, 3. valamilyen, 4. kié, 5. olyan, 6. egymáshoz, 7. magunknak, 8. aki, 9. akárki, 10. ennyien, 11. tiétekről, 12. rólad, 13. hozzájuk, 14. akárkiknek, 15. bármilyen, 16. valamennyien, 17. nekünk, 18. ebben, 19. ekkora, 20. semmiféle

főnév helyett álló névmások				főnév, melléknév és számnév helyett álló névmások				
személyes	birtokos	vissza- ható	kölcsönös	mutató	kérdő	általános	határo- zatlan	vonatkozó

6. Karikázd be az alábbiak közül a képzett szavak előtt álló betűket!

V) terítő Z) rólam A) szokni C) házal E) akármi F) semmitől H) kérő
 O) nézendő T) olvasva T) magyaros I) egymástól B) erről S) szépség Á) irat
 Ö) akihez N) telepes M) házfal D) kérvény A) mindahány O) órás R) orrol
 K) orrhossz

Milyen nevet tudsz összeolvasni a betűkből? _____

Húzd alá, kinek volt a kortársa (barátja) a következők közül?

Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila

7. Egészítsd ki a határozószókat a megfelelő betűkkel!

mi ___árt, rö ___ön, rö ___est, azo ___al, mind ___g. üstő ___ést, o ___hon,
ala ___omban, me ___e, el ___l, fel ___lre, bel ___lről, tava ____, e ___ü ____,
a ___tán, á ___andóan, ha ___adonfő ____, i ____, mindenü ____, mindenho ___an

8. Szótagold az alábbi neveket!

Batthyány, Semmelweis, Beythe, Eördögh, Veér, Weöres, Wass, Czuczor, Pais,
Kemechey, Orczy, Dessewffy, Lorántffy, Verseghy, Werbőczy

9. Keresd meg a feltételeknek megfelelő szavakat a szövegben!

Bányai Júlia műlovarnő volt, aki Bányai Gyulaként jelentkezett katonának az 1848-as szabadságharcban. Nemcsak keményen harcolt, hanem kitűnő francianyelv-tudásának köszönhetően francia táncosnő bőrébe bújva kémkedett is. Bem József tábornok érdemei elismeréseként századosi ranggal tüntette ki. Az asszony a világosi fegyverletétel után Törökországba emigrált. 1850-51-ben visszatért Erdélybe, ahol részt vett egy osztrákellenes összeesküvésben, de a szervezkedést leleplezték. Júlia ismét Törökországba távozott, majd férjével, Matta Ede honvéd századossal Kairóban telepedtek le, ahol fogadót vezettek. Bányai Júlia Kairóban halt meg 1883-ban, 59 éves korában.

vonatkozó névmás: _____

vegyes hangrendű határozóragos folyamatos melléknévi igenév: _____

tulajdonnévből –i képzővel létrehozott vegyes hangrendű melléknév: _____

magas hangrendű, határozóragos, igekötős igéből képzett köznév: _____

mély hangrendű, tárgyragos igéből képzett köznév: _____

10. Keresd meg és javítsd ki a helyesírási hibákat az alábbi szövegben!

Lebstück Mária az 1848.-as bécsi forradalom kitörésekor férfiruhát vásárolt magának, egy ismerős cipésmester feleségével levágatta a haját és Lebstück Károj néven csatlakozott az egyetemi légióhoz. A jogászokkal együtt küzdött a Bécsi forradalom idején, és igen jól bánt a fegyverekkel. A forradalom leverésekor időlegesen „visszavédlett” nővé, így tudott elmenekülni. Magyarországra szökött. Sok csatában jeleskedett. Egyik sebesülése alkalmával azonban komojan elkeltett látni egy hadi kórházban és erre adódott is lehetőség. Na, ekkor derült ki a törzsorvos számára az igazság: „Az ezer szentség! Hiszen a mi Károlyunk tulajdonképen leány” – lepődött meg a doktor.

4. feladatlap

1. Alakítsd át a szavakat a feltételeknek megfelelően!

kér → tárgyragos elvont főnév: _____

egy → T/1., jelen idejű, felszólító módú, általános ragozású ige: _____

pohár → E/2., múlt idejű, kijelentő módú, általános ragozású ige: _____

sok → határozóragos elvont főnév: _____

fény → többes számú, tárgyragos, többes szánú melléknév: _____

2. Karikázd a névmások előtt álló betűket!

M) alatt N) egymást A) valakiről E) soha L) talán I) itt

SZ) utóbb GY) neked O) mindig TY) bár SZ) bármennyire

Ő) tegez P) holnap A) mikor L) magunk E) magáztalak

O) akárkik Z) akart N) senkihez R) sem H) semmiség

T) semmiféleképpen A) amivel E) egyedül

Ha összeolvasod a bekarikázott betűket, az alábbi szót kapod: _____

Milyen szófajú szó ez? _____

Mi köze van a kapott szónak Arany Jánoshoz? _____

3. Lásd el –val, –vel toldalékkal az alábbi szavakat!

Biró _____

Buday _____

Eördögh _____

Gaál _____

Gombocz _____

Takáts _____

Kiss _____

Kultsár _____

Pais _____

Hidegh _____

Gerevich _____

Paál _____

Páll _____

Soós _____

Raátz _____

Forgách _____

Aulich _____

Kodály _____

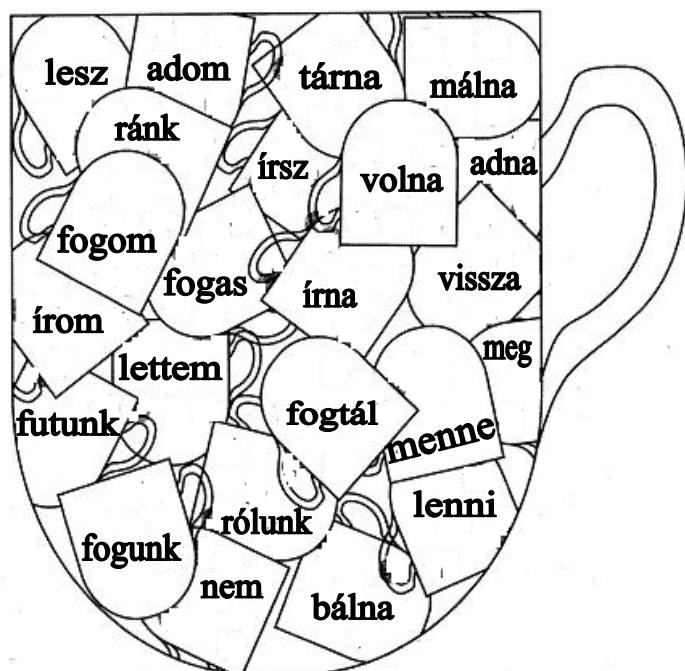
Dessewffy _____

Veress _____

4. *Határozószók oda-vissza. Az alábbi négyzetben határozószókat találsz. Elhelyezkedhetnek vízszintesen balról jobbra, jobbról balra, függőlegesen fentről lefelé, vagy letről felfelé. Tíz határozószó van az ábrában. Melyik tíz?*

t	e	i	l	a	n	n	o	z	a
ü	s	t	ö	l	l	é	s	t	e
s	t	a	t	l	m	z	o	s	z
t	s	n	a	n	n	o	h	e	s
é	o	g	v	o	e	k	a	m	s
n	r	i	r	s	t	n	s	z	e
t	a	l	ü	d	e	y	g	e	m
o	m	a	v	i	r	j	e	v	o
b	a	n	s	r	ö	g	t	ö	n
a	h	u	ö	e	t	a	i	g	a

5. *Színezd ki a bögrék közül az egészeket! Milyen szófajú szavak vannak bennük?*

_____ kiszínezett bögréken található

_____ szavak:

_____ szófajuk:

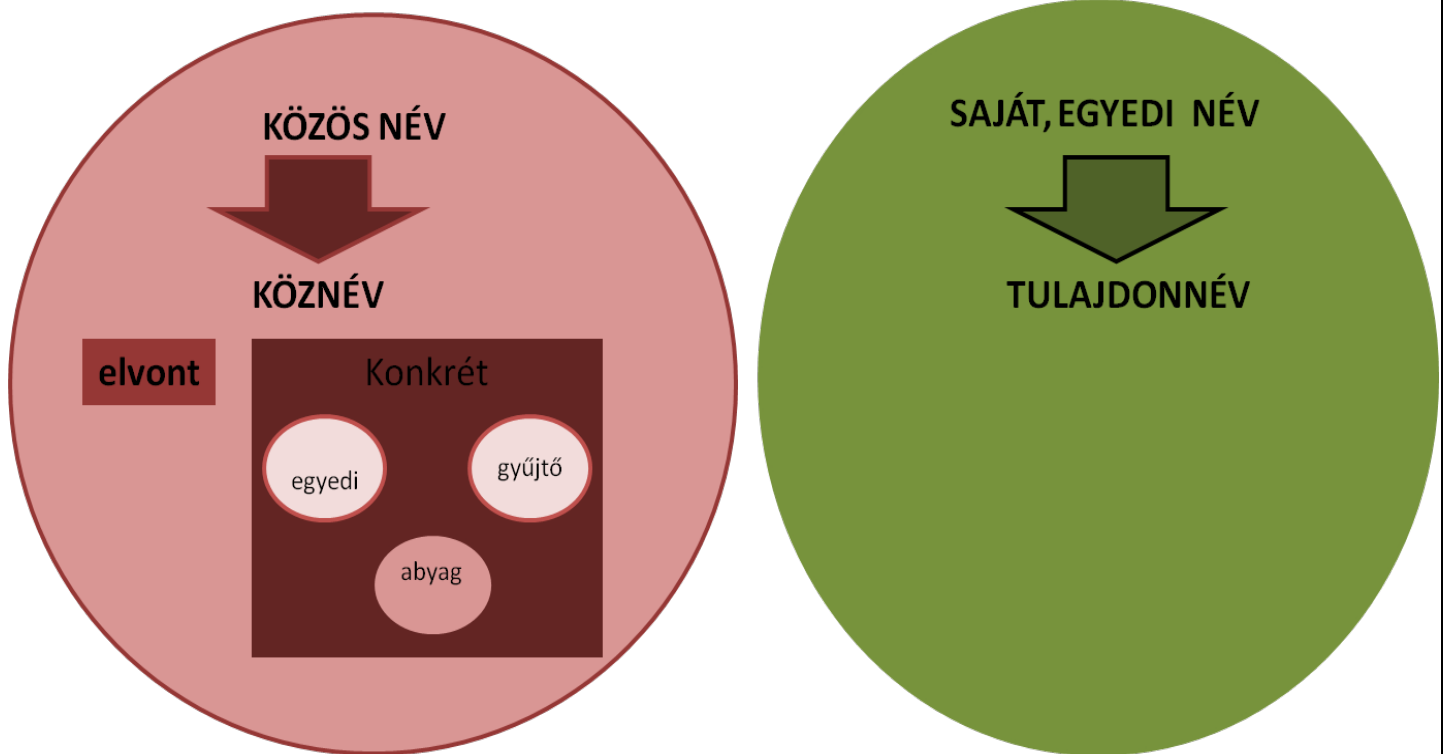
_____ közülük azonos alakúak:

6. Bontsd az alábbi betűcsoportot földrajzi tulajdonnevekre! Írd le helyesen a kapott földrajzi neveket!

AMERIKAIEGYESÜLTÁLLAMOKKÁRPÁTMEDENCMARGITSZIGETF
ERTŐTÓÉSZAKIKÖZÉPHEGYSÉGDÉLWALESDÉLBUDAKÖZÉPKELET
EURÓPAMÁTRAHEGYSÉGSZABOLCSSZATMÁRBEREGMEGYE

7. Egészítsd ki az ábrát! A névszók mely csoportjába tartoznak az alábbi szavak?

1.kártya, 2.hadsereg, 3.szabadság, 4.erdő, 5.levegő, 6.víz, 7.kérés, 8.fényesség, 9.kerékpár, 10.arany, 11.Arany, 12.Kossuth tér, 13.iskola, 14.Arany János Általános Iskola, 15.Opel Astra, 16.Magyar Államvasutak, 17.egészség, 18.hegység, 19.iromány, 20.vas

8. Válaszd ki, hogy szófaját tekintve az alábbi szócsoportokban melyik a kakukktojás! Döntésedet indokold!

a) pörgés, mosolygás, mosdás, Tamás, futás

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

b) jóság, szépség, erősség, stég, reménység

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

c) futás, rúgás, rohanás, Barnabás, kocogás

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

d) horda, raj, bükkös, ménes, falka, nyáj, gulya

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

e) réz, fa, papír, vas, nádas, víz

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

f) lakatos, üveges, fuvaros, aranyos, asztalos

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

g) Széll, Áts, Virág, Móricz, Virágh, Kiss

A kakukktojás a _____, mert mindegyik _____, ez az egy pedig _____

9. Egészítsd ki a megfelelő j-vel az alábbi szavakat!

cseké ____, csobo ____, ó, sar ____, sa ____, og, ola ____, ütő, pa ____, zs, bog ____, a, bögő ____, sóha ____, tás, kevé ____, mora ____, é ____, fél, má ____, tarso ____, kaca ____, i ____, ed, szila ____, há ____, og, ba ____, társ, bo ____, ong, ha ____, t, ha ____, nal, za ____, ba ____, a ____, ak, é ____, szaka, szá ____, ha ____, nal, to ____, ás, szom ____, tarso ____, bu ____, dosik
Kinek melyik művében szerepelnek a fenti szavak? _____

10. Keresd meg és javítsd ki a helyesírási hibákat az alábbi szövegben!

Az ötvenes években Arany János Nagykőrösi tanárkodása alatt, volt egy Atki Antal nevű tanítványa, akit szorgalma s derék magaviselete miatt igen kedvelt. A nagykőrösi diákok gyűlölték a fiút, s azért a kedvelt tanítvány, kinek szerencsés arca nem árulta el a sémita származást, csak olyan vastagnyakú kálvinistának vallotta magát, mint akármejik társa.

Egy napon azonban kisült, hogy csak szerepet jáccott, amire aztán egész összeesküvést forralt a diákság, hogy megbüntesse a színeskedőt. Délután már a fórumon lestek társai, s amint belépett az osztályba, a két legerősebb köpenyét ráteríté, a többi meg ütötte-verte, ki ököllel, ki léniával. A szegény fiú kiabált; de mind hiába; a diákság csak annál jobban püfölte; sőt néhányan elkiálták: „Üssétek, ugyan!

Ebben a pillanatban lépett be Arany János. A fiúk szétugrottak, s szégyenkezve siettek helyükre, mert tanárukat rentkívvül szerették. A költő szelíd pillantást vetett a megsanyargatott fiúra, aztán megfordult, s szó nélkül elhatyta a termet.

A megijedt ifjúság azt hitte, hogy most példás büntetés vár rá. De Arany János nem tért vissza. Sőt meglepetve látták, hogy a haragvó tanár másnap sem néz feléjük; az egész leckeórát egyedül töltötték. A fiúk elbúsultak, s mikor harmad- és negyednapra sem láthatták szeretett tanárukat, tanácskozásra gyűltek össze, miként engeszteljék meg.

A hetedik osztály egy küldöttsége végre elment Arany Jánoshoz s előadta kérelmét, hogy előadásait kezdje meg újra. A tanár hidegen nézett végig rajtuk, s azt mondta: – Olyan osztályt, mely valakit a vallása miatt bánt, én nem tanítok! S ezzel otthagya őket.

Másnap még nagyobb küldöttség ment lakására, de ezt el nem fogadta a költő. A megszegyenített és leverett tanulók erre a tanári karnak esedeztek, hogy legyen közbejáró, s fogadták többé nem vétkeznek.

Ez használt. A diákság ünnepet rögtönzött amaz alkalomra, hogy tanára megbocsátott, s ismét elfoglalta a katedrát. E megindító jelenetben mindenki érezte, hogy Arany János nagy ember.

5. feladatlap

1. Helyezd el az alábbi szöveg **kiemelt szavait** a táblázatban!

Mire **Kőrösi Csoma Sándor** befejezte tanulmányait **nagyenyedi** kollégiumban, **tizenhárom** nyelven írt és olvasott. Ezután a nagy hírű göttingai egyetemen, ahol megtanult **néhány** szláv nyelvet is. **Azt** tervezte, hogy felkeresi **Ázsiában** a magyarok őshazáját. A hosszú útnak 1819 novemberében vágott neki **gyalog**, s tervein módosítva a Balkánon **át** jutott el Konstantinápolyig. Az **ott dúló** pestisjárvány **miatt** hajóval Szíriába ment, innen arab viseletben, **egy** karavánhoz **csatlakozva** utazott tovább Moszulba, a Tigris folyón csónakkal Bagdadba, **majd** innen 1820 októberében Teheránba.

személynév		határozói igenév	
földrajzi tulajdonnév		helyhatározósó	
melléknév		időhatározósó	
tőszámnév		egyéb körülményre utaló határozósó	
határozatlan számnév		igekötő	
mutató névmás		névutó	
folyamatos melléknévi igenév		határozatlan névelő	

2. Válaszd ki a kakukktozásokat! Indokold a megoldást!

a) ingyen, akárki, egymás, magad

A kakukktozás: _____, mert _____

b) velem, tőlünk, nálatok, valahol

A kakukktozás: _____, mert _____

c) ilyen, milyen, ugyanolyan, olyan

A kakukktozás: _____, mert _____

3. Névmás, vagy határozószó? Csoportosítsd! Húzd alá a névmásokat egyenes, a határozószókat hullámos vonallal!

oldalt, közel, azonnal, egymás, magam, mindjárt, bárki, semmilyen, soha, akárki, veletek, hanyatthomlok

4. Csoportosítsd az alábbi névmásokat!

1.téged, 2.anyi, 3.maga, 4.senki, 5.akármennyi, 6.minden, 7.övé, 8.egymással, 9.ilyen, 10.ami, 11.milyen, 12.valaki, 13.mennyi, 14.ez, 15.enyém, 16.ahány, 17.valamennyi, 18.róla, 19.veletek, 20.magamhoz

Csak főnév helyett áll				Főnév, melléknév, számnév helyett áll				
Személyes	Birtokos	Kölsönös	Visszaható	Mutató	Kérdő	Vonatkozó	Határozatlan	Általános

5. Írd le helyesen az alábbi tulajdonneveket!

OSCARDÍJSIGNALFOGKRÉMÉLETÉSTUDOMÁNYAKŐSZÍVŰEMBERFIAI
 AMAGYARTUDOMÁNYOSAKADÉMIAHUMÁNKARABELÜGYMINISZTERI
 RIUMSZABOLCSSZATMÁRMEGYEPESTMEGYEIRENDŐRFŐKAPITÁNYS
 ÁGKEREPESITEMETŐSZENTKORONALÁNC HÍDRÁDIÓTISZATÁJADYEN
 DREÁLTALÁNOSISKOLASZENTERZSÉBETSZOBORPETŐFIUTCA

6. Válassz egy-egy példát a táblázatban megadott helyesírási szabályokra a megadott kifejezésekből! Vigyázz, mert kétszer annyi kifejezést adtunk meg, és nem minden példa illik a szabályokhoz! Ugyanazt a példát több helyre is beírhatod, de mindenhová csak egy példát írd!

Helyesírási szabály	Egy példa
a) Ha a kijelentő módú s-re, sz-re, z-re vagy dz-re végződő igéhez j-vel kezdődő személyrag kapcsolódik, a személyrag j-je teljesen hasonul a szó végi mássalhangzóhoz, és ezt írásban is jelöljük.	
b) A megismételt igekötőket kötőjellel kapcsoljuk össze, és egybeírjuk őket az igével.	
c) Ha a földrajzi nevekhez magyarázó céllal hozzákapcsolunk egy értelmező szót, ezt a névtől különírjuk.	
d) A közterületet megnevező földrajzi nevekben a köznévi utótagot különírjuk.	
e) Ha két magánhangzó között kettőnél több mássalhangzót jelölő betű van, elválasztáskor csak az utolsó kerül a következő sorba.	
f) Ha az igekötős igéket az igekötő és az ige határán kívánjuk elválasztani, az igekötőt az első, az igét a következő sorba írjuk.	
g) A sorszámnevek után – ha számjegyekkel írjuk őket – pontot teszünk. A pontot a toldalékokat kapcsoló kötőjel előtt is megtartjuk.	
h) A napot jelölő számokhoz a toldalékok pont nélkül, kötőjellel kapcsolódnak.	

Balaton-felvidék, balett-táncos, hosz-szú, játsszák, fel-ért, fel-felnéz, lajst-rom, le-fel szaladgál, leg-olcsóbb, Madáchcsal, Múzeum utca 6.-ban, Petőfi utca, Tisza folyó, 1848. március 15-én, 2013. május 25-ig, 2017-től

7. Írd a szavak után, annak a mássalhangzó-törvényszerűségnek a számát, amely érvényesül a kiejtésükkor! **1. részleges hasonulás** **2. teljes hasonulás**
3. összeolvadás **4. rövidülés**

azt _____ egészség _____ bátyja _____ szálltak _____ teljes _____
mossa _____ azonban _____ otthon _____ kapdos _____ jéggé _____

8. Három-három szó összetartozik szófaja szerint. Egy kimarad. Melyik? Mi a szófaja?

valamilyenek, fölött, merengő, néznem, apró, olvadó, futni, mindahány, magunkat, mellett, kérdezni, kérdező, miatt

9. Állapítsd meg, melyik helyesírási alapelvet használjuk az alábbi szavak leírásakor! Egészítsd ki a táblázatot!

1.község, 2.Kováts, 3.meggy, 4.bosszú, 5.tejjel, 6.mindig, 7.megkér, 8.király,

9.szegély, 10.szántsd, 11.batyu, 12.kulcscsont

<u> </u> ELVE	<u> </u> ELVE	<u> </u> ELVE	<u> </u> ELVE
posta		lyukas	hattyú

10. Keresd meg és javítsd ki a helyesírási hibákat az alábbi szövegben!

Kőrösi Csoma Sándor 1821. márciusában, hátra hagyva iratait és könyveit, perzsa ruhában indult tovább teheránból, azzal a tervvel, hogy a telet Buharában foglya tölteni. A háborús körülményeknek köszönhetően azomban már Mesednél elakat hónapokra, és amikor november közepére Buharába érkezett, ötnapi tartózkodás után kénytelen volt elhagyni a várost s egy délre tarto karavánal Balhba utazni.
